CULTURÀLIA

Número 22 CENTRE CULTURAL DE TÀRREGA Octubre 2001

21 Fira de Teatre al Carrer

L'estiu en imatges

Atac als EUA: terrorisme o revolta cultural?

sumari

2· Editorial
per Miquel Aguilar

3- 4· **Entrevista a Joan Anguera** *per Miquel Aguilar*

5· **Nosaltres no som d'eixe món**
per Jaume Espinagosa

6· **Religió, cultura i terror**
per Gener Gonzalvo

7· **Art i talibans**
per Anònim

8· **Tot passejant per carrers de Tàrrega**
per DeWilde

9· **la camisa dels diumenges**
per Josep M. Giribet

10-11· **21 Fira de Teatre al Carrer** *per Miquel Aguilar*

12· **Mirades i percepcions**
per Ermengol Puig

13· **Cara a Cara**
per J.B. Solé i Francesc Gasull

14-15· **Shin-Chan, Homer Simpson, cartman... herois o antiherois?**
per Gerard Martínez
Música Busk'n'Baix i Alquimistes Folls

16· **Notícies de la biblioteca** *per Carme Asensio*
Hivern *per Maria Pijuan*

17-18· **El curset d'arquitectura popular.**
Per Josep Mora.
Assamblea General.
Per Pep Vall

19· **L'estiu en imatges**

20· **Agenda / Humor**

editorial · editorial · editorial · editorial

La temporada estiuenca ens ha portat, més que cap altre any, tot un conjunt d'activitats d'oci que han omplert els caps de setmana targarins d'agitació lúdica i cultural. La música, molt especialment, ha estat la protagonista indiscutible del que es podria anomenar com un ressorgiment cultural sense precedents a la nostra ciutat.

Al cicle de concerts a la font del Pati, que cada mes d'agost ens ha acostat a diversos i molt distants estils musicals, s'ha sumat enguany la "moguda dels Escolapis", una nova àrea lúdica que ha aconseguit contra tota mena d'expectatives mantenir el sector més jove de la ciutat en ella. L'espai Can Colapi, organitzat per l'associació Nous Espais, ha esdevingut el racó multicultural i alternatiu de les nits estivals, oferint espectacles que passaven per la música d'arreu del món, la dansa, la lectura dramàtica i les titelles. Des de la inauguració el darrer cap de setmana de juliol, amb l'actuació dels argentins Pirajica, centenars de persones han pogut gaudir de la terrassa més variada pel que fa a essència i contingut. El Campament de les Nits Folles, organitzat per quatre locals musicals de la ciutat, també va acollir grans volums d'assistents amb cadascuna de les festes techno i house que van comptar amb la presència d'importants i reconeguts mestres de cerimònia.

Així doncs, i a l'espera que la propera temporada les diverses iniciatives que ens han sorprès enguany continuïn tenint el suport de les institucions pertinents, ara Tàrrega està a punt d'iniciar una tardor que, culturalment, promet restar a l'altura de l'estiu. La temporada de teatre de l'Ateneu, sense anar més lluny, es presenta interessant pel fet d'oferir un cartell força heterogeni i d'una alta qualitat pel que fa a companyies i muntatges. Després de la Fira de Teatre al Carrer, la ciutat intentarà demostrar que la bona dramatúrgia no acaba amb la Diada Nacional de Catalunya.

REVISTA *CULTURÀLIA* · Núm. 22 - Octubre de 2001
Direcció: Miquel Aguilar
Consell de redacció: Carles Domingo, Jaume Espinagosa, Gener Gonzalvo, Josep M. Ricard, Pep Vall.
Col·laboradors: DeWilde, Josep M. Giribet, Ermengol Puig, J. B. Solé, Francesc Gasull, Gerard Martínez, Carme Asensio, Maria Pijuan, Joseo Mora i anònim.
Edició: Centre Cultural de Tàrrega, C. de les Piques, 1 25300 Tàrrega
Disseny i realització: Central de Disseny Tàrrega SL

Els articles publicats a *Culturàlia* només reflecteixen el parer de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

Dipòsit Legal: L-1528/98

Cansa molt menys el camí dur que la sorra tova. H. Helendres

Entrevista a

JOAN ANGUERA

director artístic de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega

per Miquel Aguilar

Foto: Comarques de Ponent

- Quines novetats s'han incorporat a la Fira de Teatre al Carrer d'enguany?

L'estructura general ha estat la mateixa de l'any passat, que ja era una feina bastant important començada l'anterior: racionalitzar la Fira, o sigui, pensar quin pressupost i quines infrastructures té Tàrrega per a no contractar més companyies que aquelles que podem atendre de la millor manera possible. Enguany, hem reduït una mica més el nombre de companyies però, de tota manera, són cent tretze que han representat uns doscents cinquanta espectacles.

Hem continuat també amb la mateixa quantitat d'espais, que han estat una vintena; hem continuat sobre els tants per cent de companyies que provenen dels Països Catalans, que són el cinquanta per cent, de la resta de l'estat, un vint-i-cinc per cent, i de l'estranger, la resta; per últim, hem continuat amb la idea que ens donin el màxim de possibilitats escèniques, que vagin des del circ fins el teatre infantil, la dansa, el teatre de carrer, l'itinerant, el que té text, el que no en té...

Aquesta fórmula ens sembla que funciona molt bé, si tenim en compte que la Fira és un intercanvi entre artistes i programadors. El que més ens interessa és el major benefici de l'artista en haver-hi major quantitat de programadors.

- Quin ha estat el balanç final pel que fa a la massiva arribada de programadors a què la Fira ens té acostumats?

Hem superat el nombre de programadors de l'any passat, enguany n'han vingut vuit-cents trenta, un centenar més.

- I si parlem de públic?

La venda d'entrades ha estat lleugerament superior a la registrada l'any passat, unes catorze mil cinc-centes. Sincerament, crec que hem presentat una Fira prou llaminera i variada.

Hem intentat fer una Fira que millori en qualitat, sempre tenint en compte les estructures de què disposem i les obres que oferim. Comptant tot això, em sembla que pel que fa a qualitat en el seu sentit més global hem superat la Fira de l'any passat.

Per tant, em vols dir que heu apostat per la qualitat en comptes de per la quantitat. Però, pel que fa als espectacles, heu seguit alguna línia de contractació o heu procurat que siguin el més heterogenis possible?

Sí, i tant, hem volgut que fossin el més diversos possible. Sempre tenim en compte, per exemple, que hi ha molts

programadors espanyols i estrangers, cosa que implica fer espectacles en català i en castellà, però bàsicament molt visuals per als de fora de l'estat.

Quan tanquem la programació, cada any enviem unes cartes als programadors catalans explicant què hem pensat en aquesta Fira per a ells i quins espectacles tenen per veure, cosa que també fem amb els espanyols i els estrangers. Són tres tipus de carta diferents, amb propostes d'espectacles ben diferenciades, però sempre sabent que després aniran a veure el que volen.

Això em sembla que és l'èxit més reconegut de la Fira de Teatre al Carrer: el fet de poder veure en quatre dies tanta quantitat d'espectacles d'arts teatrals diferents i de procedències diverses.

Personalment, com a novetat principal d'aquesta edició destacaria els contactes que heu realitzat amb fires com la Juste pour rire del Quebec o, recentment, la de Corea. El de la fira del Quebec és un projecte que vam iniciar l'any passat, quan vam anar a Montreal a veure com era el Juste pour rire i vam decidir fer un intercanvi. Cal dir també que hi ha molt bones relacions internacionals entre Catalunya i el Quebec, cosa que vam aprofitar com a factor favorable. Enguany, dues companyies catalanes hi han anat a presentar tres espectacles: Escarlata Circus i Gog i Magog.

Ens sembla que això és molt interessant, perquè també a partir de l'any passat vam entrar en un projecte de xarxa europea de festivals, on n'hi ha set que provenen de França, Anglaterra, Alemanya, Hongria, Polònia, Itàlia i el nostre, el de Tàrrega. La xarxa s'anomenarà ALTER i es podrà acabar de consolidar aquest mateix any, quan rebi una subvenció europea que permetrà que companyies catalanes puguin viatjar per la resta de festivals de forma institucional i sense cap mena de risc.

Espera del teu fill el que has fet amb el teu pare. Talleyrand.

NOSALTRES NO SOM D'EIXE MÓN

per Jaume Espinagosa

Immersos encara enmig de l'astorament general que han provocat els devastadors i tràgics atacs terroristes als dos gratacels més emblemàtics de Nova York i a l'edifici del Pentàgon de Washington, tothom es pregunta en quin món vivim i quin món volem construir a partir d'aquest esdeveniment que té tots els trets definitoris d'una apocalipsis bíblica.

La societat actual, plena de presses i de canvis constants, ja provoca per la seva mateixa inèrcia uns graus d'inseguretat i incertesa prou notables. Malgrat tot, sembla que hom es refugiï una mica en la rutina diària per tal de no sentir, moltes vegades, el vertigen del penyasegat proper, al que sembla que ens atansem, potser sense aturador possible.

Un món ple de consumidors compulsius, de taurons financers, de depredadors mai tips de recursos naturals, quin futur pot tenir a mitjà o llarg termini?

És evident que en la societat nostra de cada dia gaudim d'un confort material mai vist i que els avenços científics ens porten, també, millores sanitàries i del medi ambient i amb capacitat per respondre a problemes llargament irresolubles i d'altres de nous.

Amb tot, l'eterna dialèctica entre la capacitat humana per a fer el bé i la capacitat humana per a la maldat tenen a hores d'ara un resultat totalment incert. De ben segur, ha d'ésser d'aquesta manera i mai veurem la solució final. Amb tot, mentre el món giri i la vida continuï al planeta Terra podrem pensar en positiu sobre el futur de la humanitat.

Els grups, les ideologies que defensen actes tan immensament destructius, espiritualment i materialment parlant, com els del proppassat dia 11 de setembre no són cap alternativa de res. Les grans injustícies que provoca la societat capitalista, en el seu estat més pur i dur, no es solucionaran assassinant fredament i en massa a persones innocents. És segur que hi ha maneres de combatre pacíficament als hipòcrites, cínics i sense sentiments propagandistes del capitalisme sense ànima ni rostre.

La destrucció indiscriminada de persones no té cap mena de cabuda dins el cor de la bona gent.

Durant les darreres setmanes diferents periodistes, sociòlegs, politicòlegs, historiadors, escriptors, polítics i tots els qui conformen l'opinió publicada s'han deixat llegir i sentir als diferents mitjans de comunicació.

Amb tota aquesta allau de comentaris, els altres ciutadans hem hagut d'aguditzar tots els nostres sentits per a treure les oportunes conclusions personals. Les reflexions anaven, des de que si canvi d'època i que ja res no tornarà a ser com abans de l'atemptat, que si veritable començament del segle XXI, que si atac als fonaments bàsics de la civilització occidental, o, ras i curt, atac sense contemplacions a la civilització, que si guerra entre móns contraposats, que si incompatibilitat entre la societat capitalista i l'islamisme, que si lluita entre el bé i el mal, que si els americans s'ho han buscat (restes d'un antiamericanisme que a hores d'ara fa esgarrifança de treure'l a la llum), que si justícia i no venjança, que si coalició internacional contra tot tipus de terrorisme...

Al final, el que queda de tot plegat és la sang de les víctimes innocents, la suor dels equips de bombers, les llàgrimes dels familiars de les víctimes i la solidaritat sentida de tota persona amb sentiments humanitaris.

Naturalment, restem a l'aguait i corpresos caminant cap a la llarga travessia del desert que suposarà la represàlia internacional (capitanejada pels EEUU) contra els autors d'aquest crim contra la humanitat.

RELIGIÓ, CULTURA I TERROR

Per Gener Gonzalvo

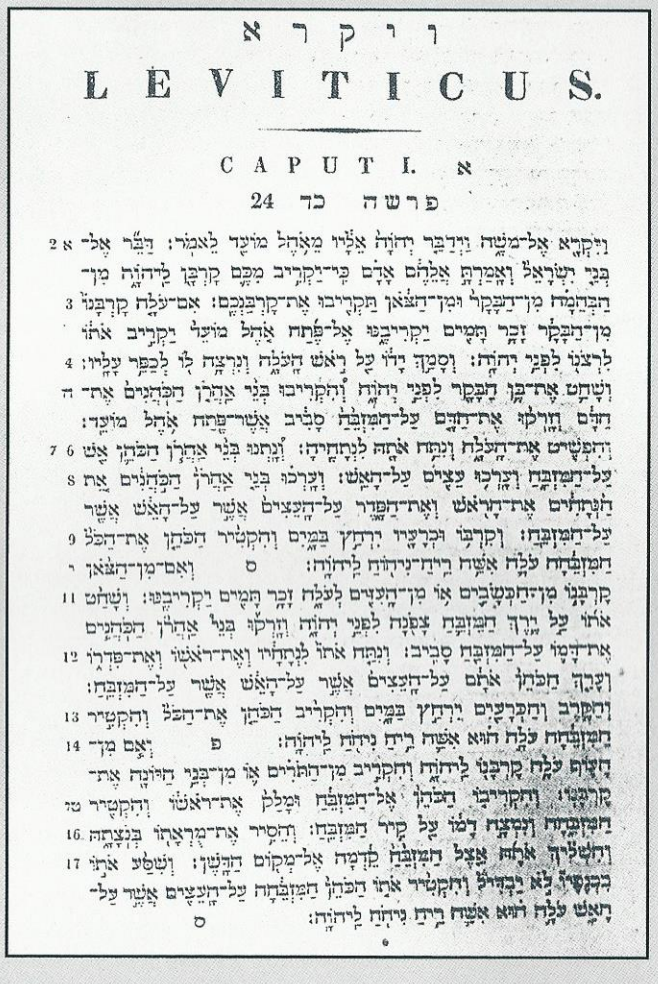

ויקרא

LEVITICUS.

CAPUT I. א

פרשה כד 24

ויקרא אל־משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר: דבר אל־ 2 א
בני ישראל ואמרת אלהם אדם כי־יקריב מכם קרבן ליהוה מן־
הבהמה מן־הבקר ומן־הצאן תקריבו את־קרבנכם: אם־עלה קרבנו 3
מן־הבקר זכר תמים יקריבנו אל־פתח אהל מועד יקריב אתו
לרצנו לפני יהוה: וסמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו: 4
ושחט את־בן הבקר לפני יהוה והקריבו בני אהרן הכהנים את־ ה
דמו וזרקו את־הדם על־המזבח סביב אשר־פתח אהל מועד:
והפשיט את־העלה ונתח אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש 7 6
על־המזבח וערכו עצים על־האש: וערכו בני אהרן הכהנים את 8
הנתחים את־הראש ואת־הפדר על־העצים אשר על־האש אשר
על־המזבח: וקרבו וכרעיו ירחץ במים והקטיר הכהן את־הכל 9
המזבחה עלה אשה ריח־ניחוח ליהוה: ס ואם־מן־הצאן ר
קרבנו מן־הכשבים או מן־העזים לעלה זכר תמים יקריבנו: ושחט 11
אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים
את־דמו על־המזבח סביב: ונתח אתו לנתחיו ואת־ראשו ואת־פדרו 12
וערך הכהן אתם על־העצים אשר על־האש אשר על־המזבח:
והקרב וכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את־הכל והקטיר 13
המזבחה עלה הוא אשה ריח ניחוח ליהוה: פ ואם מן־ 14
הצאן עלה קרבנו ליהוה והקריב מן־הרחלים או מן־בני העזים קרבנו: 15
והקריבו הכהן אל־המזבח ומלק את־ראשו והקטיר 16
המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח: והסיר את־מראתו בנצתה
והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל־מקום הדשן: ושסע אתו 17
כנפיו לא יבדיל והקטיר אתו הכהן המזבחה על־העצים אשר על־
האש עלה הוא אשה ריח ניחוח ליהוה: ס

Els recents i colpidors esdeveniments de Nova York em mouen a reflexionar sobre la importància de la interculturalitat per tal d'evitar la violència i la intolerància, en nom de Déu (utilitzat falsament) o en nom de qualsevol altra causa.

Quan les cultures han conviscut en pau, han donat grans fruits a la humanitat, i han enriquit les respectives comunitats. En el nostre país, a l'Edat Mitjana, hi convivien les comunitats cristiana, musulmana i jueva. Tenim alguns exemples per meditar sobre l'èxit de la interculturalitat medieval, com a exemple de bona convivència. Així, als segles X i XI, la zona entre la capital episcopal de Vic i el gran monestir benedictí de Ripoll (recordem l'obra de l'abat Oliba), feia que nombrosos membres de la comunitat viatjessin al sud musulmà, per intercanviar coneixements. Així, els cristians s'enriquiren amb la pràctica de l'astrolabi i de les matemàtiques islàmiques, per posar alguns exemples. Aquests coneixements anaven cap al nord, al cor de l'imperi carolingi. Els intercanvis literaris eren també abundants. Així, a l'entorn de l'any mil, el futur papa Silvestre II (Gerbert) s'educà a Vic i Ripoll, abans d'anar a Roma.

A la veïna Castella, al segle XIII, el rei Alfons X, amant de la cultura, creà a Toledo una gran escola de traducció d'obres de les tres grans religions de la península: cristians, jueus i musulmans, que elevaren notablement el coneixement, no només de les obres de les tres religions, sinó en el sentit de recuperació d'obres clàssiques, que els musulmans ja havien conegut.. El seu cunyat, el nostre rei Jaume I, un cop conquerida València, adoptà els molins paperers valencians a Catalunya, i d'aquí vingué la introducció del paper a Catalunya com a suport a l'escriptura, la qual cosa suposà un gran increment de la producció documental del nostre país.

A la nostra ciutat, la comunitat jueva donà molts fruits socials, econòmics i culturals L'exemple més conegut és el del poeta Mosse Natan (perquè no li posem el seu nom a la Biblioteca Comarcal? Seria un exemple de tolerància), conegudíssim arreu de les comunitats jueves europees. Quan la intolerància i el fanatisme es desfermaren, al voltant del 1390, s'acabà amb l'enriquiment cultural dels jueus, expulsats finalment el 1492, pel decret dels reis catòlics. L'obra, però, del nostre poeta Natan, perdura en biblioteques de Jerusalem.

Al segle XVII, Felip III expulsà els antics musulmans, concentrats sobretot en les comarques del sud del Principat i al País Valencià. Tanmateix, ens deixaren com a llegat de cultura econòmica el gran sistema de regadius a l'agricultura, una empremta que encara perdura.

Els exemples serien múltiples, però només hem volgut moure els nostres lectors a la reflexió. Ja n'hi ha prou de xenofòbia. No més sang, i sobretot, tolerància i cultura en llibertat.

Les religions, com les lluernes, necessiten foscor per brillar. Schopenhaver

ART I TALIBANTS

Anònim

Fa uns mesos, la premsa internacional va fer ressó de la destrucció de les estatues budistes a mans de fanàtics talibans. En sentir aquestes notícies, tots ens hem sentit desposeïts: la violència d'uns descerebrats privarà a l'humanitat sencera d'obres d'art meravelloses.

L'art hauria de ser protegit de les ideologies. El dolor dels sant crists, la serenitat dels budes, l'estilitzada caligrafia dels versicles coràmics i les pintures de les coves d'Altamira, a banda de la bellesa de les seves formes (qüestió de gustos), ens posen en contacte amb els sentiments dels artistes, ens comuniquen sensacions i vivències.

Destruir una obra d'art és, en aquest sentit, tan terrible com destruir un llibre. Els artistes de tots els temps, les races i les creences han posat l'ànima en les seves obres i l'han deixat allà per generacions futures.

Em va doldre la destrucció dels budes d'Afganistan, però em va doldre més veure la foto d'una hermosísima escultura de Clarà tacada i trencada, amb esforç i sanya comparables a les dels islàmics, per joves conciutadans meus.

Jo era una nena quan la vaig veure per primera vegada, l'escultura de la Diagonal, i em va transmetre un sentiment profund de tristor, un desgarrament intern. Anava amb la meva àvia, li vaig preguntar què representava aquell monument. Ella, viuda de republicà i amb moltes raons per repudiar la simbologia del lloc, em contestà: "És un home que està trist perquè han mort el seu amic". L'escultura de Clarà, o el que pugui quedar d'ella, és un cant hermosíssim al dolor per la lluita fratricida.

Perquè Clarà va ser un gran artista. Recordo la segona escultura que li vaig coneixer, "El desencís", davant de l'edifici que avui és el Parlament de Catalunya i que llavors servia de museu: era un matí d'hivern i l'estàtua, sobre l'estany, en el silenci de la boirina, s'em va gravar tan profundament que és la imatge que evoco quan busco pau amb els ulls tancats. Em posa la pell de gallina pensar que, tal vegada en algun hipotètic futur, un colla de brétols pogui destruir també aquesta obra d'art, pel fet de pensar que presenta la pau de l'Estatut o alguna cosa similar.

Pels que continuïn creient que les idees poden ser més importants que els sentiments, els recordaré que Clarà és autor del "Monument als voluntaris catalans", també treball d'encàrrec, avui al parc de la Ciutadella.

Clarà va ser un artista de gran sensibilitat, tot i que no estiguessin de moda les seves figures clàssiques ni les seves senyores de formes rotundes (personalment, l'escutura de Clarà m'agrada més que la de Tàpies, sense desmerèixer cap dels dos), i, fins i tot, quan feia un treball per encàrrec posava l'ànima en ell. L'escultura de la Diagonal no era equiparable als retrats a cavall del director, era un encàrrec en què l'artista burlava al soberbi client i plasmava sentiments universals de repudi a la violència i de la solidaritat amb els sentiments dels supervivents de la gran guerra (1939-1945), que Europa acabava de sofrir.

L'art s'ha d'apreciar amb l'ànima neta d'idees i ideologies, amb la inocència dels nens, tal i com jo vaig sentir la pedra que avui jau destrossada. No és el monument als vencedors d'una guerra, és el monument al dolor humà de les guerres, de totes les guerres.

I el que més em dol és no trobar en la premsa d'aquest país cap altra veu indignada per aquest atemptat a la bellesa, a l'art, a la cultura i al record d'un artista.

Prou ja de talibans, a l'Afganistan o a Catalunya. Que aquests brètols expressin els seus pensaments amb les paraules, com han de fer els humans civilitzats i responsables. Que parlin i escoltin, i que no tornem a veure cap obra d'art destrossada, cap llibre cremat, cap llengua reprimida ni cap cançó prohibida.

Que la cultura, la intel·ligència i la sensibilitat il·luminin a tots els humans.

TOT PASSEJANT PELS CARRERS DE TÀRREGA

Per DeWilde

Després d'aquest breu parèntesi estiuenc, ens retrobem una altra vegada dins del caliu d'aquesta gran revista què es diu *Culturàlia*. Tot i que aquesta publicació ha estat de vacances, un servidor ho ha aprofitat per viure d'una manera diferent l'estiu. Després d'assistir impertèrrit a algunes representacions del Festival GREC de Barcelona, la sorpresa més agradable me l'ha vaig endur tot passejant pels carrers d'aquesta vila on he pogut observar i comprova com Tàrrega s'ha omplert de color, alegria, llum i il·lusió.

Foment Targarí, com ve fent habitualment els darrers anys, juntament amb la col·laboració de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega, ha encarregat a un jove grup de teatre la realització de tres "cercaviles" durant els mesos de juliol, agost i setembre. Aquest grup va dur a terme tot un seguit d'accions teatrals, que es van desenvolupar pels carrers de Tàrrega, per preparar aquesta ciutat, i a les persones que hi viuen o estiuegen aquests dies, per al gran esdeveniment teatral de l'any: la Fira de Teatre al Carrer.

Aquest grup teatral estava integrat en la seva totalitat per alumnes del Curs d'Expressió Corporal i Teatre, que va durse a terme entre els mesos de març i juny d'enguany, i del qual ja vàrem parlar en el darrer número d'aquesta revista. Seguint la mateixa base teatral dels espectacles duts a terme per aquest grup durant la Festa Major de Maig, ens vam poder endinsar en tres móns diferents:

Primer vam poder viure la festa i gaudir del clima mediterrani, assaborir la seva variada gastronomia, observar la labor artesana de la terrissa -tan propera, i de vegades tan desconeguda- i la construcció dels típics habitatges calcaris amb els seus balcons plens de flors, i així desenvolupar la pituïtària, respirant els olors i aromes típics de la nostra geografia.

En el segon muntatge ens, submergírem en el món i la cultura de l'aigua. Tot començà quan uns éssers misteriosos i sorprenents sorgiren, com guspires, de les profunditats de la Font del Pati, i van regant tots els assistents amb una dutxa d'aigua i *confetti*. Tot seguit, i fent una mica de *rafting*, navegàrem pel curs d'un riu, desembocant a una mar molt agitada, que ens va dur a les glaceres del Pol Nord, i d'aquí al punt d'origen. Finalment, i abans de desaparèixer en els abismes de la mateixa font, van obsequiar al públic assistent amb unes botelles reciclades amb aigua.

Amb el tercer espectacle vam retrobar-nos amb la nostra infantesa, en aparèixer, sobtadament i per sorpresa, en diferents aparadors comercials de la nostra vila, tot un reguitzell de follets, fades, titelles i d'altres personatges imaginaris que ens van dur a través d'uns carrers plens de màgia - i d'un públic àvid de teatre-, als records de la nostra més tendra infantesa, com si algú i sense avisar hagués obert un llibre, i trencant l'encanteri de les cadenes que subjecten a aquests personatges dins les il·lustracions, sorgissin del no res i es posessin a descanviar opinions, jocs i entremaliadures amb tothom qui es trobaven.

Tots aquests espectacles, produïts per l'associació de comerciants Foment Targarí, van ser creats i dirigits per la jove actriu targarina Marta Oliva, a qui esperem poder tenir l'oportunitat d'entrevistar-la més.

En aquests moments, en què escric aquesta breu vivència, un batibull ensordidor m'arriba a les orelles: la Fira de Teatre al Carrer ha començat! Però d'aquesta història ja en parlarem més endavant.

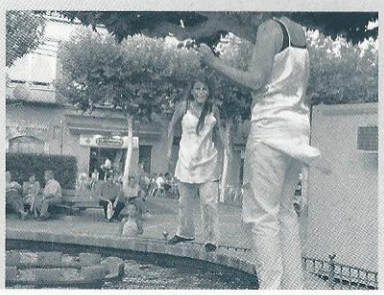
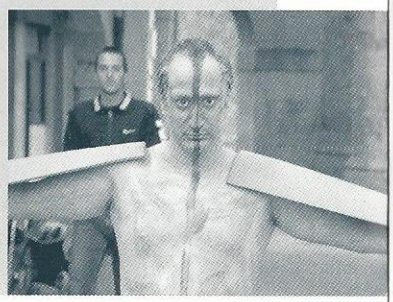

La fugida no ha portat ningú enlloc. A. de Saint-Exupéry.

LA CAMISA DELS DIUMENGES

Per Josep M. Giribet

Havia arribat un dia de Reis embolcallada de cel·lofana dins una capsa blanca com ella.

Era l'orgull de l'armari i l'enveja de les companyes del penjarroba, sempre blanca i ben planxada, amb una oloreta de perfum que la distingia de les demés, només treballava els diumenges, però amb un treball senyor i suau, no havia conegut mai la suor ni la pols. L'amo, un subjecte cuidadós, la portava rigorosament neta, ben botonada, de manera que no sabia què eren arrugues ni mals gests, per això la camisa dels diumenges, com l'anomenaven les altres amb una mal dissimulada enveja, es trobava entre setmana incòmoda, penjada entre les de treball i desitjava arribar al diumenge per sortir a respirar aires festius envoltada sempre en un ambient optimista i alegre.

En els àpats de festa la protegien amb un tovalló per evitar el contacte amb el suc dels guisats i en les reunions de societat es veien amb altres del seu gremi, a veure quina podia lluir més. Unes estaven adornades amb botons daurats a la pitrera, altres lluien brodats de seda, però a ella aquelles fantasies no li agradaven, li repugnaven aquelles manifestacions de riquesa tan ridícules, el que la preocupava més era anar sempre ben blanca i ben planxada, per això en les reunions sols treia el cap pels punys i una mica pel coll, les corbates l'encantaven i el dia que l'amo es posava una corbata negra aconseguia la plenitud de satisfacció que pot sentir una camisa blanca dels diumenges.

S'havia carregat una mica d'orgull i el seu desig era poder estar penjada en l'armari del conjunt moblat, en la sala dels hostes. Allí sols hi havia els trajos de gran cerimonia, com també els paraments de taula dels dies festius.

El que l'incomodava més era la proximitat de la blava, que sempre feia pudor de ferro i suor, doncs era la que l'amo portava per anar a treballar a la fundició. Era una camisa tosca, gruixuda, amb una serietat avorrida, caràcter que havia adquirit en el taller on es passava les vuit hores sentint sorolls i poques converses.

N'hi havia dues més que no li queien malarnent, una de color crema que sols treballava en les reunions polítiques de caire sindical que tenia certa simpatia de moviments, es veu que estava acostumada als grans gests que executen els dirigents en mítings de propaganda, donant la sensació de grans conductors davant d'un embaucament col·lectiu.

L'altra sí era simpàtica i dinàmica, fins i tot dins del penjador no estava mai quieta, es tenia les mànigues cap a totes direccions fins i tot semblava que empenyia les altres per a fer-se més lloc i poder bellugar-se amb més llibertat.

Tan inquieta com era li queia bé, agradable, amb aquells abillaments de colors i símbols esportius puig era la que l'amo es posava per a fer esport, doncs era afeccionat al futbol, era de la junta del Barça, estant penjada sempre portava l'emblema blaugrana, cosa que incomodava a alguna altra que feia olor de "periquita", no se sap per quin motiu, tenia aires de l'altra banda de la Diagonal, potser el magatzem on la van comprar eren simpatitzants blanc-i-blaus, vés a saber.

Els dies passaven tranquils i feliços per la camisa blanca amb els seus banys dels dilluns, en què la passaven per la bugada amb una aigua perfumada i la planxa tan suau, ni freda ni calenta, la deixaven penjada a punt pel diumenge següent.

És ben veritat que aquest món és un món de mones en què la felicitat es pot trencar en qualsevol moment i a ella li va arribar la desgràcia en el dia menys pensat.

Era a principis de juliol i l'amo tenia vacances que normalment les passava en un balneari de muntanya i, és clar, sembla que al fer les vacances en aquests llocs no exigeix roba de mudar per tant no calla camisa blanca. Dissortadament per ella, en aquell balneari, a més de prendre les aigües s'hi celebrava alguna festa nocturna i, com que en aquests aconteixements hi fa cap gent de categoria, les camises blanques de mudar no hi poden faltar.

El cas és que l'amo la va posar dins la maleta, això sí, en un compartiment especial, on hi anaven els pantalons i l'americana de cerimònia, això va consolar doncs per gust ella no s'hauria mogut de casa per sortir sols els diumenges.

El cotxe va arrencar a tota velocitat cap al balneari. Quan portava cent quilòmetres de viatge, sigui per cansament o el que sigui, l'amo es va adormir caient el cotxe a un barranc on van quedar amo, cotxe i maletes, tot destroçat.

Els serveis de socors van acudir ràpidament, però no hi va haver res a fer, l'amo fet a troços, el cotxe una ferralla i la roba escampada pertot arreu, trocejada.

Va fer cap un drapaire a recollir aquell escampall de roba, mocadors bruts de fang per aquí, uns pantalons tacats de gasolina per allà i una americana que en l'estat que havia quedat sols serviria per vestir un espantaocells en un camp de blat.

Ja quan el drapaire anava a marxar, va veure un troç lluny una camisa esbellegada d'un color blanc brut que tenia l'aspecte d'haver servit sols per mudar, però la pobra estava feta un pedaç.

El drapaire, sense cap mirament, la va agafar i amb el sac obert la va entatxonar dins junt amb tota la roba estripada de l'accident.

La pobra camisa blanca dels diumenqes, ella que sols la tocaven amb delicadesa i que no coneixia cap descesit ni arruga, es moria de tristesa dins aquell sac brut de drapaire, cargolada de mala manera amb troços de roba bruta entremig de les mànigues, tement un incert destí.

Aquella pobra camisa blanca, que un dia de Reis havia arribat embolcallada de cel·lofana, ara es trobava enmig d'un sac fastigós amb una fi no merescuda per una dels diumenges.

21

fira de teatre al carrer

tàrrega · 7-10 setembre de 2001

Les places i carrers de Tàrrega es van omplir, un any més, de l'ambient i l'animació a què la Fira de Teatre al Carrer ens té acostumats des de la seva creació ja fa vint-i-un anys, de la mà del grup teatral Comediants. Edició rera edició, el certamen teatral ha portat el nom de la ciutat arreu del món, donant-la a conèixer com un dels puntals base de la dramatúrgia i de les noves tendències escèniques; l'ha donat a conèixer també com una ciutat oberta que, malgrat tenir les lògiques mancances, fa un esforç colossal per acollir un volum de visitants que quasi multiplica per deu la població habitual.

La proppassada edició de la Fira ha portat a Tàrrega cent tretze companyies teatrals, que han representat uns doscents cinquanta espectacles davant de prop de cent cinc mil persones i vuit-cents trenta programadors i professionals de la contractació d'espectacles, vinguts d'arreu del món. Aquestes xifres, resumides en dos mots, vindrien a ser èxit i consolidació. Pel que fa als espectacles, a més, cal destacar l'aposta que Joan Anguera, director artístic de la Fira, ha realitzat en favor de l'augment de la qualitat en relatiu perjudici de la quantitat. Tant els espectacles d'interior com els de carrer, però especialment aquests darrers, han mostrat enguany una escalada qualitativa com mai s'havia apreciat i que ha suposat un guany impagable pel que és l'esperit de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega.

Tot i el desengany produït per la inauguració, un deslluït espectacle pirotècnic dissenyat pel francès Pierre Alain Hubert, durant la resta del certamen s'ha pogut gaudir del més autèntic teatre de text, de la màgia del circ, de l'encís

de la dansa clàssica i contemporània, de les titelles més atrevides i dels espectacles de gran format més espectaculars. L'èxit de la Fira, enguany, ha estat afavorit pel gran ventall de varietats que el programa oficial oferia, una galeria d'actuacions triades d'entre més de vuit-centes per a satisfer les il·lusions de tothom.

De cara al futur, els responsables de la Fira es plantegen una nova racionalització del que és el certamen en sí, una posada en comú d'avantatges i desavantatges que permetin millorar i fer un important pas endavant en la ja actual consolidació del festival teatral. La construcció d'un nou càmping que pugui acollir un major nombre de persones (la ja tradicional zona d'acampada enguany va arribar al cent per cent de capacitat), la també construcció de nous espais escènics (com la plaça dels Comediants) o l'augment pressupostari, entre d'altres factors, podrien ser el principi d'aquesta definitiva evolució de la Fira de Teatre al Carrer com a festival de primera categoria.

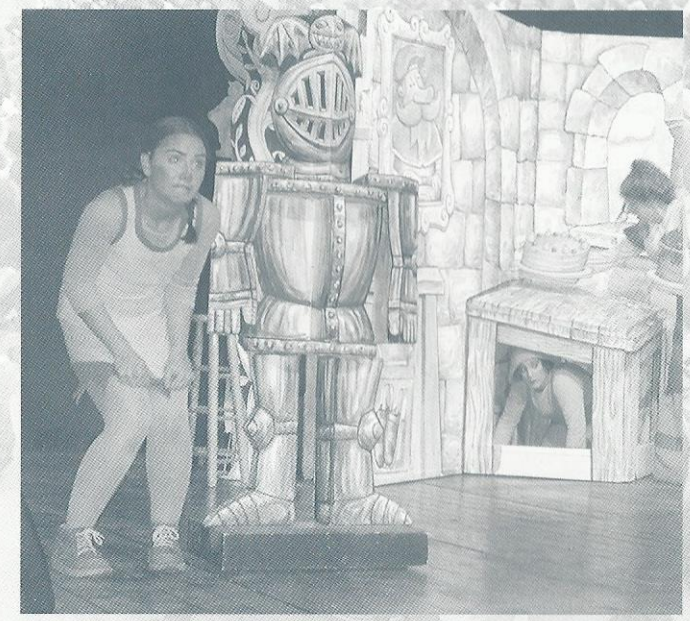

El gran *shock*

per J. B. Solé i Francesc Gasull

L'atac terrorista (o de guerra, segons consideren alguns) que van patir els Estats Units el passat 11 de setembre ha fet ressuscitar els fantasmes d'una confrontació bèl·lica a escala mundial (aquestes línies s'escriuen el 14 de setembre, i, de moment, la cosa està calmada). Si hi ha una societat que s'uneix estretament quan pateix una amenaça o una agressió externa és la nord-americana, com s'ha demostrat ara una altra vegada.

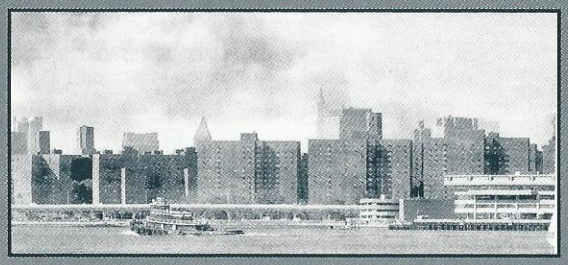

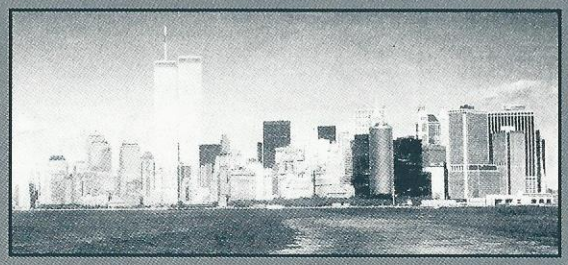

Després del gran *shock* que han causat els atacs al World Trade Center i al Pentàgon, els americans no volen saber res més, de moment, de desgràcies i apocalipsis, i Hollywood ha hagut de cancel·lar nombroses estrenes de pel·lícules d'acció amb el terrorisme de rerafons: la més afectada és *Colateral damage*, amb Arnold Swarzenegger, que haurà d'esperar un llarg temps fins que els ànims estiguin més calmats. És clar, els americans no els fa gens de gràcia veure com Arnie frustra els objectius mortífers dels terroristes àrabs quan la realitat é sben diferent. D'altra banda, Columbia ha retirat el trailer de la nova versió de *Spiderman*, que ha realitzat Sam Raimi, ja que en una escena es confecciona teranyina enmig de les dues Torres Bessones, ja desaparegudes.

En temps de pau, el cinema nord-americà havia recreat ficticis atacs externs en què el poble d'Estats Units sortia victoriós: era una altra forma de fer patriotisme, d'encendre la flama unitària d'una societat sovint desvertebrada, com una arma ideològica més (d'aquí prové el rebuig d'alguns cinèfils europeus vers aquest tipus de pel·lícules). Els fantasmes van adquirir diferents rostres: els nazis (II Guerra Munidial), els russos (la Guerra Freda), els extraterrestres (sovint metàfores dels russos), i més cap aquí els àrabs (macabra premonició).

Manhattan ha estat l'escenari cinematogràfic preferit dels nord-americans per a escenificar els atacs externs (una altra funesta intuïció). La més recordada és *Independence Day*, on uns aliens destruïen no només la Gran Poma, sinó totes les grans ciutats del món; sort que el president nord-americà pilotava un caça i dirigia una victoriosa operació a Estats Units el dia 16 i fou retirat). Per la seva part, els meteorits d'*Armaggedon* destrossaven alguns edificis de Mahattan, en aquest cas no les Torres Bessones, sinó l'edifici Chrysler. Tot i que els més propers a la trista realitat són dos films que curiosament no van tenir gaire èxit a la taquilla: *El pacificador* i *Estado de sitio*..

A *El pacificador*, Nicole Kidman i George Clooney impedien un brutal atemptat a Nova York amb caps nuclears per part dels serbis (eren els temps de la Guerra dels Balcans), mentre que a *Estado de sitio*, Denzel Washington havia de fer front a un grup fonamentalista àrab que havia sembrat Nova York de bombes; el mateix que vam veure a *Jungla de cristal 3*, però llavors el mòbil era un simple atracament. Finalment, cal esmentar *Decisión crítica*, amb Kurt Russell i Steven Seagal, film que s'atança perillosament a l'atemptat contra el Pentàgon, i si no llegiu la trama: uns àrabs segresten un avió de passatgers i planegen estavellar-lo contra la ciutat de Washington, carregat d'armes químiques, això sí, com és de suposar, els malvats no assoleixen la seva fita.

Els pitjors malsons que els Estats Units exorcissaven en les seves pel·lícules s'han fet realitat. El gran *shock* que ha commogut el món sencer marcarà un abans i un després en tots els sentits, i el món del cinema no se n'escaparà. Ja veurrem cap a on deriva tot plegat. Pot semblar un tòpic, però ja és una dita inapel·lable. La realitat ha superat la ficció. Malauradament, aquest cop no hi ha hagut un Jack Ryan o un James Bond que hagin impedit la massacre.

MIRADES I PERCEPCIONS

La música. llenguatge artístic

per Ermengol Puig i Tàpies

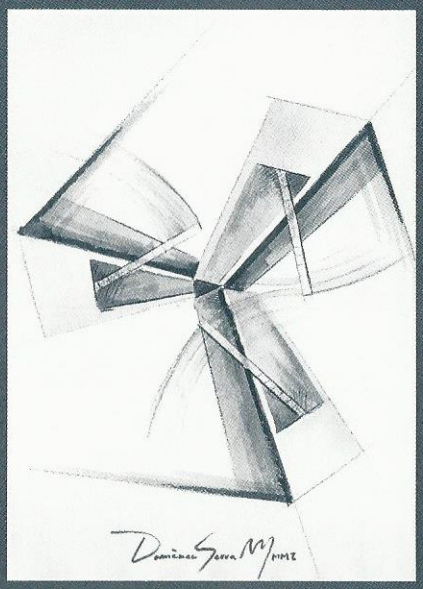

A les acaballes del mes de juny, en l'apartat "El Runrún" de la plana d'opinió de *La Vanguardia*, Josep Mª Fonalleras hi presentà un article titulat "Bailando con *L'estaca*. El llegí creient que tractaria la qüestió de l'himne d'*Els Segadors*, en aquells moments d'actualitat, però s'hi vessaven altres opinions. Em sobtà, per fora de lloc, una en concret que es referia a la música. Estava treta de la resolució del Departament d'Ensenyament sobre el funcionament del curs ara iniciat.

L'articulista considerava com una mena de bajanada i fotesa que el document oficial qualifiqués la música de "llenguatge artístic". Durant aquells dies, que s'atacava fort a la consellera, aquesta opinió la llegí en altres llocs. L'autor troba tan evident i de sentit comú que això és així que l'apartat del document dedicat a aquesta qüestió irònicament el qualifica de pura retòrica i poètica legalista, allunyada de la realitat. Té molt clar, diu, que la música és un llenguatge per a expressar emocions i sentiments i, també, que és un art.

Fins aquí no hi hauria res a dir, però tot seguit hi introdueix una condició que crec que malmet les expectatives pressuposades. Ve a dir: la música només pot ser art si està sotmesa a unes determinades regles d'harmonització. Senyor Fonalleras!, avui dia, pel que fa les qüestions artístiques, es pot tenir un esperit molt més obert. Aquesta música que diu vostè, i que també és del meu gust, només és un dels molts tipus de manifestacions musicals existents. A part de l'harmonia, altres criteris com són el so, el ritme, la cadència, etc., també poden produir músiques. Un petit exemple: he tingut l'ocasió d'escoltar *el càntic del sol* de Sofia Gubaidulina, interpretat per Rostropovich, obra singular tant pels efectes sonors com per l'instrumental emprat i no hi ha cap inconvenient en acceptar-la com clàssica.

Crec que la seva opinió, i intueixo que és la de força gent, es fonamenta en un doble malentès: considerar que la "bellesa" es troba fora del subjecte i que l'art, i les seves manifestacions, són realitats absolutes i inamovibles. El clàssic i rígid concepte de "bellesa" escrit, si vostè vol, en lletres majúscules, ja fa molt de temps que inicià la seva inflexió i davallada. Els romàntics foren els primers en ataca'l; les avantguardes d'inici del segle XX el reblaren i la segona meitat del segle passat es cuidà de sentenciar-lo.

Avui, està molt més clar que en altres moments, existeixen moltes "belleses", i que no pretenen ser ni universals, ni eternes, i fins i tot, ni intel·ligibles per a tothom. Tant des del punt de vista ideològic com de l'-històric, aquestes altres "belleses", que si vol les podem escriure en minúscula, estan en continu procés de revisió, i no tenen cap inconvenient en ser només categories relatives i subjectives. Concebre l'art d'aquesta forma el millor que té és que accepta com normal que el dubte t'assetgi amb regularitat. Aquesta simple actitud, bàsica per al progrés, permet aprofitar millor el fet artístic i treure'n un gran devessall de possibilitats.

L'art en tots els seus vessants, avui dia, és considerat com un llenguatge més i, per tant, com un sistema de signes i de valors per a expressar-se i poder compartir amb altres. Té uns codis convencionals que, a diferència de altres llenguatges, com el matemàtic o l'escrit, són més flexibles en l'interpretació i resten oberts a noves convencions i lectures. Per aquestes raons el llenguatge artístic pot resultar més complex però és més expressiu. La música, com tot llenguatge, exigeix una educació pròpia i prèvia.

El Departament d'Ensenyament darrerament ens té acostumats, sobretot als qui hi treballem, a actuacions i accions força insòlites i fins i tot incomprensibles. En el cas que aquí parlem, possiblement perquè fou obra de tècnics i no pas de polítics, crec que la proposta no anava gens desencaminada.

Si amb la música, i a favor de la mainada, es vol fer una tasca pedagògicament vàlida l'ensenyant responsable d'aquesta acció no pot tenir, per sublim i extraordinària que sigui, una visió estreta i escanyada de l'objectiu de la tasca que duu a terme. Per repetitiu i obvi que pugui semblar, el text de la resolució resulta necessari que sigui ben explícit per a deixar clar tots els aspectes i les aplicacions. Pot semblar molt simple, però té moltes i complexes repercussions acceptar que la "bellesa" no està exclusivament en l'objecte sinó que, per mitjà dels sentits, la produeix la ment. Senyor Fonalleras, sens dubte és bo que els alumnes escoltin i interpretin Schumann, però també ho és que cantin una cançó per a vostè tan surrealista com *Quinze són quinze*.
(la il·lustració és de Domènec Serra)

On hi ha poca justícia és greu tenir raó. Quevedo.

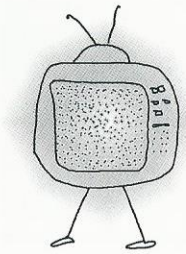

Shin-Chan, Homer Simpson, Cartman... herois o antiherois?

per Gerard Martínez i Minguell

"Ei, que vaig a comprar!". D'aquesta manera va començar mesos enrere la sèrie de dibuixos animats de més èxit d'aquest estiu, *Shin-Chan*, que s'emet tots els migdies de dilluns a divendres, i els dissabtes i diumenges al matí, al K3. Després de les múltiples reposicions de *Bola de Drac*, sèrie de culte per antonomàsia de Televisió de Catalunya, sembla que la cadena catalana ha trobat un nou personatge amb el suficient carisma per seure al tron que fins ara ocupaven en Son Goku i tota la seva *troupe*. Però *Shin-Chan* no ha estat l'única sèrie revelació de dibuixos animats d'aquesta temporada: *South Park* i *Futurama*, ambdós estrenades per Antena 3 aquest mateix any, comparteixen amb *Shin-Chan* l'honor d'haver aconseguit reunir petits i grans davant de la pantalla del televisor, una qualitat que fins ara semblaven posseir únicament *Els Simpson*.

És evident que el món dels dibuixos animats està canviant. Si m'haguessin dit quan tenia deu o dotze anys que a hores d'ara encara em quedaria enganxat al televisor mirant dibuixos animats, m'hauria cregut ben bé que m'estaven aixecant la camisa. Però la veritat és que el meu problema actual resideix en el fet que no sé com organitzar-me el temps per seguir tantes sèries alhora: *Shin-Chan*, *Futurama*, *South Park*, *Els Simpson*... És quasi bé segur que si preguntes a qualsevol pare sobre alguns dels personatges d'aquestes sèries, ja sigui en Shin-Chan, en Homer Simpson, o qualsevol altre, la majoria et sabrà dir a l'instant a quina sèrie pertanyen i quins són els seus trets més característics. I no ens equivoquéssim: això no es deu ni molt menys a una progressiva infantilització dels adults, sinó al fet que aquestes sèries compten amb un contingut amb una sèrie d'elements destinats precisament a totes aquelles persones que fins ara ignoraven aquest tipus de televisió, és a dir, "els grans". Doncs sí, són aquests "grans" aquells que ara situen aquestes sèries als llocs més alts dels rànquings d'espectadors, que fins ara estaven destinats exclusivament als partits de futbol i a les pel·lícules. Veure *Els Simpson* al primer lloc de les quotes diàries d'audiència s'ha convertit en un fet habitual, que demostra que no només són els nens els que miren dibuixos animats. És remarcable, també, el fet que moltes de les bromes que es fan en aquestes sèries suposadament infantils necessiten d'una intel·ligència i perspicàcia superior a la de qualsevol nen. En aquest cas, excepcionalment, la televisió ens demostra que també es capaç de fer programes de qualitat per a tota la família.

Matt Groening, tot i haver passat ja a la història com a creador d'*Els Simpson*, va voler anar més enllà i va abocar a *Futurama* totes les seves inquietuds pel que fa a allò que ens depararà un futur no tan monolític, igualador o tècnic, com es creu, i en el qual invents com la televisió, el trànsit, els personatges famosos i la família sobreviuen al pas del temps. Els protagonistes d'aquesta sèrie són Fry, un noi que accidentalment és congelat el 1999 i desperta mil anys més tard, el 2999, en un món completament... diferent?, i en Bender, el seu "fidel" robot, que no para de beure cervesa per mantenir-se sobri. Però, com ja hem dit abans, si parlem de Matt Groening, no podem obviar la seva màxima i millor creació, *Els Simpson*, sèrie de la qual Antena 3 té previst oferir la seva última temporada pròximament. Bart Simpson i, sobretot, Homer Simpson, que és la síntesi de les pitjors qualitats dels dos protagonistes de *Futurama*, són les estrelles absolutes d'aquesta sèrie. *Els Simpson* és una corrosiva crítica, amb un evident embolcall infantil per als més petits, a la societat americana i, més concretament, al concepte de família dels americans. La paròdia de les conductes humanes és el veritable rerefons d'aquesta sèrie de producció americana.

South Park és la sèrie que ha donat una veritable raó de ser al concepte "políticament incorrecte". La direcció d'Antena 3 va decidir emetre la sèrie entre la 1:00 i les 2:00 de la matinada, una decisió encertada, per l'elevat contingut agressiu de la sèrie, però exagerada (ningú que l'endemà treballi pot permetre's el luxe de quedar-se despert fins les 2:00 de la matinada). *South Park* s'ha convertit, sens dubte, en la sèrie més irreverent, agressiva i malparlada de la televisió mundial de tots els temps. Les crítiques a la política, a la religió, i a tots els

estaments socials americans es personifiquen en els quatre personatges principals de la sèrie: Eric Cartman, el protagonista indiscutible de la sèrie, és un nen de vuit anys obès, i és el més patós, descarat i malcriat del grup; Stan és el líder del grup, un personatge que cada vegada que veu la Wendy, la noia que li agrada, li vomita a la cara; Kyle és el jueu del grup, fet que el converteix en el blanc de més d'una de les bromes dels seus companys; i finalment, Kenny, el nen pobre que quasi bé no s'entén quan parla i que mor violentament a (quasi) tots els episodis. Pel seu contingut, d'entre les citades, és la sèrie amb menys fans, tot i que compta amb un important nombre de fidels seguidors.

I, per acabar, hem de parlar de *Shin-Chan*, que, com ja hem dit anteriorment, ha estat la gran aposta del K3 per aquest estiu; a hores d'ara, es pot afirmar sense cap mena de dubte que les expectatives s'han vist complertes íntegrament. *Shin-Chan* s'ha convertit en una sèrie de culte per a tots els seus seguidors i la seva repercussió a Catalunya, i a la resta de comunitats autònomes on també s'emet, ha estat tan o més important que la de *Bola de drac* en el seu moment. El Shin-Chan és un nen aparentment normal, però capaç de fer coses molt especials: anar pel carrer ensenyant el cul, dibuixar-se un elefant damunt la "trompa", i posar en ridícul els seus pares en les situacións més inverossímils i inimaginables. Tot i ser la sèrie més infantil de les quatre que hem comentat, alguns partits polítics, sobretot el Partit Popular, que continua gastant més esforços en mirar més enllà que en ells mateixos, s'han queixat per l'horari en què s'emet. No creiem, almenys aquesta és la meva opinió personal, que perquè un nen en format de dibuix animat ensenyi el cul i digui la paraula "penis" a 2/4 de 4 de la tarda, s'hagi de retirar la sèrie o ubicar-la a hores intempestives. L'època de la censura ja ha passat... llàstima, oi, senyor Aznar? La sèrie, de producció japonesa, continua sent un dels èxits de venda del seu país: més de sis-cents episodis, pel·lícules, tota mena d'articles relacionats, milions d'exemplars venuts del còmic manga de la sèrie... Tot això simplement mesclant situacions quotidianes amb coses completament absurdes, causades per un nen que fa quedar a tothom malament simplement dient les coses com són.

La pregunta és: Homer Simpson, Bender o Shin-Chan, són herois o antiherois? Queda clar que els nous ídols televisius dels més petits (o no tan petits) de la casa ja no són aquells superherois perfectes físicament i moralment, capaços de derrotar el mal en qualsevol de les seves expressions, i encarregats de demostrar als infants que el món és bell i perfecte. Ara, els (anti)herois de dibuixos animats tendeixen a ser personatges fracassats, absurds, malparlats, i amb una manca d'intel·ligència, i en molt casos, de moralitat, fora de qualsevol mena de dubte. Els herois han deixat pas als antiherois, uns personatges menys "atractius", però més "reals".

I, per acabar, un consell per a tots aquells que es considerin massa "grans" per mirar aquests tipus de sèries: el secret no consisteix en mirar-les com si fossis un infant, el secret és obrir, eixamplar, la ment i anar més enllà del que pot veure un nen perquè, si et quedes amb la mateixa interpretació que l'infant, o potser ell és molt llest, o potser tu no ets tan "gran"...

música música música

***Per sempre més...*, Busk'n'Baix**

La formació musical de Montfalcó Murallat (Segarra) ha editat recentment un disc format per set temes propis, un d'ells en anglès. Els sis membres del grup, tots ells de l'Urgell i la Segarra, es senten molt còmodes dins del pop melòdic amb què expressen tot un ventall de sensacions i sentiments impossibles de captar si no és amb la dolçor característica dels Busk'n'Baix.

"Moments de tota una vida", el tema principal i que alhora obre el disc, reuneix tots els requisits per a definir qui són i com són el sextet segarrenc, tot i que a la banda els agrada afirmar que cada tema és l'aportació d'un bocí de cadascú d'ells.

Després d'un estiu farcit d'actuacions arreu de les terres catalanes, amb la particularitat d'haver estat present al festival d'Arbúcies (La Selva), els Busk'n'Baix tenen pendent el veredicte del jurat que els ha de confirmar la victòria o no del concurs Sona 9, organitzat per la prestigiosa revista Enderrock i de gran importància per a les formacions musicals en promoció.

***Aquelarre*, Alquimistes Folls**

Després de l'edició de dues maquetes, la formació musical urgellenca Alquimistes Folls treu a la llum el que es pot considerar el seu primer llarga durada: Aquelarre. Apostant per un rock més dur i recollint els temes especialment creats per a la banda sonora de l'Aquelarre cerverí de l'any passat, els Alquimistes Folls presenten un treball amb una qualitat sonora i musical més polida, amb unes melodies perfeccionades i uns arranjaments definitius.

D'entre els onze temes del disc, cal destacar "Rates", un paral·lelisme entre una apocalíptica ciutat governada per aquests animals i la societat política actual. "Escorreguda", tema que va esdevenir el clímax de la festa cerverina, també ressalta per l'atreviment del grup a endinsar-se en la música disco dels anys setanta. En procés de promocionar aquest treball, que ha significat un gran esforç pels membres de la banda, els Alquimistes Folls tenen pendents diverses actuacions a Lleida i a la sala Razzmatazz (Barcelona).

NOTÍCIES DE LA BIBLIOTECA

per Carme Asensio

Després dels mesos estiuencs, la biblioteca torna a posar en marxa activitats relacionades amb el món dels llibres i la lectura; en primer lloc, la trobada del Club de Lectura, el dimecres 26 de setembre a les 8 del vespre. Aquest cop comentarem **El Llibre *de les mosques*** de l'**Emili Teixidor**, lectura que vam triar pels mesos d'agost i setembre. Tots aquells que estigueu interessats en aquesta obra, o en formar part del club, atanseu-vos a la biblioteca, us hi esperem!!!

La Central de Biblioteques de Lleida ha organitzat, conjuntament amb les biblioteques públiques de l'àrea del Canal d'Urgell, i la col.laboració de Pagès Editors i la Comunitat General de Regants del Canal d'Urgell, una interessant activitat de promoció de la lectura amb l'objectiu bàsic de donar a conèixer la realitat històrica i econòmica del Canal d'Urgell.

Per un costat, l'exposició ***L'Aigua, la terra, la gent*: El Canal d'Urgell i Domingo Cardenal**, un magnífic conjunt de fotografies, plànols, mapes i gràfics comentats; l'exposició mostra els primers documents del segle XIV que fan referència a un intent de construir el Canal d'Urgell. La imatge gràfica ens descobreix projectes posteriors, fins arribar al moment clau de la seva construcció, entre 1853 i 1861.

La xerrada, de **Jaume Mateu i Giral**, sobre la història del canal i la figura del seu principal impulsor, arran de la recent publicació per Pagès Editors del seu llibre, ***L'Enginyer Domingo Cardenal. Entre la pagesia de ponent i la burgesia de Barcelona***.

Completa aquesta activitat l'edició d'una guia de lectura, que mostrarà els fons documentals que, sobre aquest tema, es poden trobar actualment a la Secció de Col.leció Local a les diferents biblioteques públiques de les terres de Lleida.

Exposició

L'Aigua, la terra, la gent: El Canal d'Urgell i Domingo Cardenal, del dilluns 15 d'octubre al dissabte 27 d'octubre, a la Biblioteca Central Comarcal de Tàrrega.

Conferència a càrrec del Sr. Jaume Mateu i Giral, dissabte 20 d'octubre, a 2/4 de 7 de la tarda, a la Biblioteca Central Comarcal de Tàrrega.

Des de la Biblioteca us convidem a que no us perdeu aquestes activitats, que ens atansen a un bocí de la nostra història, tan vinculada a la millora de l'aprofitament i la manipulació de l'aigua a les nostres terres.

Les Bibliopiscines d'aquest any han tingut dades rècords en el seu funcionament. La van utilitzar 2.811 usuaris al juliol i 2.946 a l'agost. GRÀCIES A TOTS PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ.

ALGUNES NOVETATS

La Llegenda de l'Everest/ Anker, Conrad
Los Diez mayores descubrimientos de la medicina/ Friedman, Meyer
L'Univers, els déus i els homes/ Vernant, Jean-Pierre
Diagnóstico: cáncer. Mi lucha por la vida/ Suárez, Mariam
Els animals de veterinaris
Espeleologia/Grassi, Lorenzo

Hivern

Maria Pijuan

En recordar aquelles tardes fredes
d'un hivern llarg i sec,
quan les olives eren plenes
tot movent el moli inquiet.

Inquiet com el meu cor
que bategava amb força,
amb l'anhel de la infantesa
i els ulls brillants com un fanal
quelcom les llumineres dels carros,
que amb currua feien fressa,
un dia rera l'alttre baixaven
allà al cap vespre tranquils
i sense pressa, Raval avall.

Com l'oliva que ja és plena,
avui al capvespre, ja no veig
la filera d'aquells carros,
ni en sento el seu traït,
no veig venir la mare
ben curtida i amb mans fredes...

Avui sí que el meu cor vessa,
amb records, experiències,
joia, tristesa, esforç, lluita,
quimera, il·lusions i desencís,
tot allò que el temps et dóna
i a la fi, el moment defenitiu...

(Dedicada a la mare)

el curset d'estiu d'arquitectura popular

comentari i conclusions

Josep Mora, coordinador

Aquest estiu s'ha realitzat el 2n curset d'estiu d'arquitectura popular. Si la passada edició els protagonistes foren les cabanes i els marges, aquest any, sense oblidar-nos daquestes construccions, han estat el territori i la casa popular.

Entre els dies 6 i 10 d'agost vam estar-hi en dedicació exclusiva i, si no fixeu-vos en l'horari: a primera hora del matí vam anar a la pleta de Mont-roig. Aquesta obra, que abans servia per guardar el bestiar, és de les poques que es troba sencera, però cal fer-hi un manteniment i una consolidació, ja que comença a perillar l'estructura. Es netejà, es reconstruí un mur de pedra que havia caigut, es va refer un arc que amenaçava ruïna, es tapà els forats que tenia la coberta, etc.

A mig matí esmorzàvem i ens preparaven per rebre les classes teòriques, cada dia en un poble diferent. Així, hem estat a Cervera, Torà, Agramunt, Sant Martí de Maldà i Tàrrega.

Els temes han estat diversos i es preveu publicar-los en el llibre del curset.

L'hora de dinar era el moment en què tertúlia i cultura gastronòmica en donaven la mà, en què alumnes i conferenciants intercanviaven vivències al voltant de la taula.

En pena migdiada anàvem a un taller per treballar els materials. Vam engalçar una encavallada en fusta a una escala aproximada 1/30 de la Universitat de Cervera. En ceràmica es va fer un dibuix acolorit en una rajola ceràmica. En pedra, vam visitar com treballa un artista que utilitza la pedra en miniatura per reproduir façanes.

Foto de família dels alumnes

I quan el sol començava a amagar-se, ens dedicàvem a conèixer els diferents indrets en què estàvem, guiats per un estudiós de la zona.

En el curset hi havia administratius, biòlegs, estudiants de batxiller (pel treball de recerca), historiadors de l'art, informàtics, jubilats, matemàtics, mestresses de casa, periodistes, professors de català, pagesos... Tot un ventall de professions diverses que es van trobar per conèixer, a través de la convivència i lamistat. Em sobtà gratament un pagès que em va dir, mentre visitàvem el poble de Claravalls: "M'ho estic passant molt bé". Era un dels nostres objectius i, s'havia complert.

Volem agrair a aquesta revista la difusió que n'esteu fent i, com a mostra de la vostra labor, hem tingut nous targarins inscrits, els quals han demostrat un bon interès envers aquest tema.

annex I

CONCLUSIONS DEL SEGON CURSET D'ARQUITECTURA POPULAR

L'últim dia es va redactar aquest document entre tots els participants com a objectiu que es pugui difondre i portar-lo a terme.

Cal defensar els elements que qualifiquen el territori (flora, fauna i elements creats per la mà humana amb materials idonis del territori) i poder exercir el "dret al paisatge". El territori ha de compatibilitzar el treball del pagès amb una natura rica en elements i fent seves les aportacions de la mà de l'home com: lestudi del medi, l'excursionisme, les activitats artístiques, etc.

Es constata la necessitat d'inventariar i catalogar tots aquells béns del patrimoni rural tradicional (cabanes, marges, pletes, basses, abeuradors, fonts, l'antiga xarxa viària, ponts, hostals, etc.), que en alguns casos ens han arribat en una situació precària i d'urgent rehabilitació, especialment en els municipis afectats pel canal Segarra-Garrigues.

La concentració parcel·lària crea uns problemes de canvi de fesomia del territori i per tant, s'haurien de cla-

centre cultural de Tàrrega

rificar, a nivell administratiu, els criteris i les prioritats en la conservació del paisatge històric i actual.
S'ha de divulgar tant en l'ensenyament com en altres àmbits, el coneixement daquest patrimoni per tal de sensibilitzar-nos en la conservació i recuperació d'aquest llegat comú. El patrimoni construït, i en concret el rural, ofereix un apropament molt didàctic per poder conèixer els espais reals de treball i vida de la societat.
Es pot comprovar la riquesa etnogràfica, de costums i tradicions, expressada a través d'aquest patrimoni arquitectònic popular.
Aquest patrimoni necessita d'una recerca arqueològica i documental que ens amplií el coneixement dels seus fonaments, a cura, òbviament, de les administracions pertinents.

Arranjament d'una pleta pels alumnes del curset.

La convocatòria del 1r. Premi per a la Conservació i Manteniment de les Cabanes, Pletes i Marges ha servit perquè es promoguessin esforços privats en defensa d'aquest patrimoni. Som conscients que aquest treball individual està condicionat per l'alt cost de la conservació i les limitacions que imposen les necessitats del treball pagès (tenint presents les coordenades de la vida econòmica i social moderna).
La casa popular està perdent el seu ús tradicional i pateix intervencions que desnaturalitzen la seva estructura primigènia. Cal que els ajuntaments, especialment els petits, disposin d'informació i assessorament tècnic al respecte per evitar la pèrdua de les característiques de l'habitacle i de l'entorn.
La valoració dels elements de la vida al camp ens porta a reconèixer l'autèntica dimensió de l'ofici de pagès, amenaçat per les aportacions d'una tecnologia que, tot i que millora les seves condicions de treball, l'allunya de les seves arrels. Això saccentua més en les conseqüències socials i econòmiques de la continuïtat a la casa i a l'explotació, que arriben a produir problemàtiques familiars i personals notables.
Existeix una forta preocupació pel fenomen de la implantació de noves grans indústries ramaderes, de caire multinacional, i les transformacions derivades d'aquest sistema econòmic a nivell mundial, que desfà les estructures pageses tradicionals del país.
Aquestes conclusions reflecteixen els problemes específics dels territoris on s'ha desenvolupat el curset i, en concret, els de la futura zona regable del canal Segarra-Garrigues.

Tàrrega, 10 dagost de 2001

annex 2

D'ençà de la primera reunió que en va fer a la sala del Centre Municipal de Cultura de Tàrrega han passat nou mesos, tot un part! A la burocràcia li falta efectivitat i per fi, us podem comunicar que el grup ja està legalitzat. Ha estat una feina on la maquinària burocràtica ens ha posat més trabes que col.laboracions. No s'entèn com a una associació com la nostra, de tipus social, voluntarista i cultural, que no té infraestructura, no se li facilitin més aquestes qüestions administratives.
Durant aquest "temps d'espera", l'associació ha anat treballant des de diferents fronts, seguint les directrius de les conclusions que s'elaboraren en el Primer Curset d'Arquitectura Popular.
-Convocatòria d'un concurs anual per a la conservació i manteniment de cabanes, pletes i marges.
-S'ha publicat el llibre *Les cabanes i els marges*, fruit de les activitats realitzades en el 1r Curset d'Estiu d'Arquitectura Popular.
-S'ha realitzar una pàgina web *www.megacceso.com/usuarios/aap*.
-L'escola Arts i Oficis de Tàrrega ha col.laborat amb l'Associació amb el disseny gràfic del logo i el disseny del trofeu pel concurs esmentat.
-S'ha realitzat, durant l'estiu el 2n Curset d'Arquitectura Popular
Si us interesa el tema o voleu col.laborar en alguna tasca o ens voleu donar suport, feu-vos socis.

assamblea general

El passat dia 13 de juliol es celebrà l'assamblea general ordinària del Centre Cultural de Tàrrega. S'informà de la situació econòmica, que s'ha arribat als 319 socis i de les diferents seccions: mercat de segells, monedes i pins, mercat d'antiguitats, excursions, conferències i tertúlies, premis Culturàlia, comunicacions, iniciatives, astronomia, revista *Culturàlia*, Carnestoltes, etc.
En l'apartat de precs i preguntes es demanà i s'acordà el compliment d'un anterior acord, en el sentit de demanar a les institucions corresponents, que a l'Escola d'Arts i Oficis se li doni el nom del seu fundador, Senyor. Àngel Oliveres.
També es va elegir la nova comissió executiva, que quedà així; president: Josep Vall; sots-president; Josep Serra; secretaria-tresorera; Montse Carulla, delegat mercat segells, Jaume Aloy; delegada Excursions, Angela Rossell, vocals. Francesc Balcells, Paquita Balcells, Carmina Burgués, Paquita Gasso, Francesca Isach, Isabel Ormeño i Ramon Sanahuja.

La Violeta va recordar la Lleida de preguerra amb rumbes populars.

Una gran rua multicultural durant la celebració del Festival de Músiques del Món.

Les havaneres van ser un gran atractiu dels Concerts a la Font.

Pirajica va inaugurar Can Colapi amb samba brasileira.

L'estiu en imatges

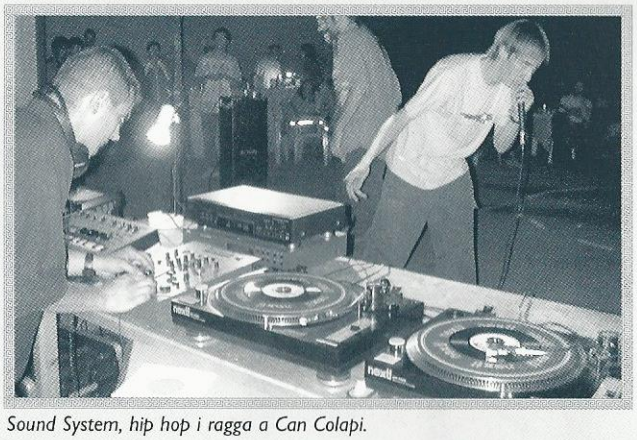

Sound System, hip hop i ragga a Can Colapi.

AGENDA

agenda

■ **Primers diumenge de mes:**
Mercat de segells, monedes i pins,
al matí, al vestíbul de l'Ateneu.

■ **Tercers dissabtes de mes:**
Mercat d'antiguitats,
a la tarda, al carrer del Carme.

■ **Sortides a l'entorn:**
21 d'octubre: Sant Ramon i rodalies.

■ **Tertulies dels divendres:**
2 de novembre: "Com veiem la mort?"

■ Es preparen excursions a **Barcelona** i **València**. Oportunament s'anunciaran dates i dades.

■ Es preveu la possibilitat de fer un **curset de risoteràpia**, els interessats podeu sol·licitar informació al Centre.

■ El dia **17 de novembre** tindrà lloc la **4a edició dels premis Culturàlia**.

Si algú vol proposar algun candidat a la nominació, pot fer-ho al Centre Cultural fins al 15 d'octubre.

Recordem que els premis són:

- A la millor actuació arquitectònica urbanística.
- A l'artista més destacat.

- A la persona que s'ha distingit per la seva labor sociocultural i ciutadana.

- A l'entitat que s'ha destacat en la seva actuació cívica i cultural.

Amb el patrocini de:

AJUNTAMENT DE TÀRREGA

fundació caixaManresa

INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

humor